
NOTAT

Udenrigsministeriet

Til:	Folketingets Europaudvalg	J.nr.:	402.E.3
CC:		Bilag:	
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	5. oktober 2015
Emne:	EU-USA frihandelsaftalen (TTIP): Kommissionens forslag til nyt investeringskapitel.		

---

1. Baggrund

EU-Kommissionen præsenterede d. 16. september 2015 sit nye forslag til et investeringskapitel i frihandelsaftalen mellem EU og USA (TTIP).

Kommissionen gennemførte i 2014 en offentlig høring om investeringsbeskyttelseskapitlet i TTIP. Resultatet af denne høring var, at man fandt behov for at arbejde videre med fire særlige spørgsmål. Disse spørgsmål var:

1. Retten til at regulere
2. Voldgiftsribunalernes etablering og virkemåde
3. Forholdet mellem investor-stat voldgift (ISDS) og nationale domstole
4. Evt. etablering af en appelinstant.

Kommissionens nye forslag bygger på disse fire emner. Der er tale om en udførlig juridisk tekst, som efter tilpasning vil kunne præsenteres for USA som led i de fortsatte forhandlinger om TTIP.

2. Forslagets indhold

Forslaget (som er offentliggjort på Kommissionens hjemmeside sammen med en grundig læsevejledning) indebærer to helt nye elementer.

For det første har man formuleret en selvstændig artikel (artikel 2), som bekræfter og præciserer staternes ret til at opretholde og gennemføre ny lovgivning i offentlighedens interesse. Bestemmelsen fastslår, at staterne ikke er forpligtet til at undlade lovændringer, selvom disse måtte påvirke virksomhedernes indtjening i negativ retning. Endelig sikrer bestemmelsen staternes ret til at opretholde og indføre statsstøtteprogrammer. Bestemmelsen afgrænser de kendte normale investorerrettigheder på en sådan måde, at de er klart defineret til at forhindre misbrug, idet rettighederne nu er begrænset til at omfatte sager vedr. fx nægtelse af adgang til domstolene og målrettet diskrimination på klart urimeligt grundlag (køn, race, religion osv.).

For det andet afskaffes ad hoc tvistbilæggelsesmekanismen ISDS, og den afløses af en permanent investeringsdomstol, som nedsættes af EU og USA i fællesskab (betegnet Investment Court System, ICS). Domstolen er kendetegnet ved fast udnævnte og lønnede professionelle dommere, for hvem der gælder strenge etiske krav. Desuden gentages en række nyskabelser fra frihandelsaftalen med Canada, så som fuld transparens i procesførelsen, ”forum shopping” forhindres (fx sager anlagt af skuffeselskaber), regeringskontrol af regelfortolkning, en ”code-of-conduct” for dommerne, tidlig afvisning af ubegrundede sager, samt princippet fra Canada-aftalen om, at taberen betaler sagsomkostningerne, hvilket også modvirker misbrug af systemet. Endelig vil Domstolen bestå af 2 instanser: Første instans og appelinstansen, som kan efterprøve første instansens afgørelser. Dette vil medvirke til at sikre konsistens og forudsigelighed i Domstolens praksis.

3. Regeringens foreløbige vurdering

Regeringen vurderer umiddelbart, at Kommissionens forslag imødekommer kritikken, som har været fremført mod det gamle system, ikke bare fra offentligheden, men også fra Europa-Parlamentets side. Regeringen vurderer også, at forslaget om retten til at regulere opfylder Folketingets vedtagelse V45 af 29. april 2015. Regeringen agter således overordnet at støtte forslaget i den kommende proces.

4. De øvrige EU-landes vurdering

Forslaget analyseres i øjeblikket af medlemslandene og er genstand for detaljerede drøftelse i Rådet. De første drøftelser viser, at der generelt er bred støtte til forslaget, som betegnes som et stort skridt i den rigtige retning. Der udestår nu afklaring af en del tekniske spørgsmål omkring bl.a. finansiering og procedurer, fx udpegelsen og aflønningen af dommerne.

5. Den videre proces

Når Kommissionen og medlemslandene har afsluttet den interne drøftelse, forventes forslaget at blive præsenteret for USA. Dette påregnes at ville ske i løbet af oktober eller november. Det kan ikke på nuværende tidspunkt vurderes, om forslaget vil kunne accepteres fra amerikansk side.

Udenrigsministeriet, den 5. oktober 2015